

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Caput Septimum. Expenditur decisio Caramuelis de delectatione
speculativa, num. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

peccat, qui enunciatiue sic dicit, *Nisi ab alio inspiceret, peccarem*, quia tunc pari modo solum ostenditur animi propensio, non verò absoluta determinatio peccandi. Ex his collige similia.

5. Illud superest dubium, an peccet, si quis ita sentiat, dicatue, *Si non esset timor Dei, nollem jejunare, nollem abstinere à fornicatione*. Quando enim sensus est, *Ex infirmitate, seu propensione mea nollem jejunare, vellem fornicari, sed quia mihi in corde sedet timor Dei, nolo absolute*, simile est hoc dictum illi alteri, *Nolo absolute peccare, quia est Infernus*, quod nō esse peccatum, modò nu. 1. dictum est, non ergo est peccatum sic sentire, vel dicere; Bonacina c. absolute docet, esse mortale, si ille intendat velle desistere à peccato ob penas, quas timet à Deo infligendas. Sed est distinguendum: si enim prædicta verba dicantur ex sensu prædicto, non est Bonacinae assentiendum, idque, tum propter dictam rationem, tum propter communem doctrinam, qua docetur attritio pars Sacramenti poenitentiae in hoc Dei timore fundari, ut fusè alibi: Et rectè Castropalaus d. sic habet, *Nunquam est peccatum, velle relinquere peccatum, ob timorem inferni, vel ob amissionem honoris; ob quemcunque enim finem peccatum relinquatur, peccatum non est*. At si eadem verba dicantur in sensu, quo quis velit absolute peccare, unde & optet, infernum non esse, nemo ambigit, esse peccatum, ut in simili diximus num. 2.

c. Bonac. de matr. q. 4. p. 10. num. 3.
d. Castrop. l. c. §. 3. n. 5. fi.

CAPVT SEXTVM.

Qua ratione dignoscatur voluntas consensisse mortaliter in peccatum?

DE hac satis dilucidè dictū est lib. 1. c. 1. §. 3. à num. 27. quod relege.

CAPVT SEPTIMVM.

Expenditur decisio Caramuelis de delectatione speculativa.

Caramuel a sic habet, Ioannes speculatiue proponebat sibi varia objecta, ut maiorem delectationem haberet in molliu, quo modo peccavit? reperio tria consideratione digna, finem, entitatem medij, & ordinationem medij ad finem. Finis est delectabiliter pollutio: non mutat speciem maior, aut minor delectatio; & ideo non est opus in confessione hanc circumstantiam aperire: entitas medij erat licita, quia est actus speculativus, qui nullo modo interdicitur: ordinatio medij ad finem non est mala, sed malitia finis, quia sicut materia existit existentia formæ, in sententia probabili, ita etiam in eadem, medium, si alias indifferens, inficitur non propria, sed malitia finis. Ideo in confessione dicat, commisi molliu & sufficit. Haecenus ille.

a. Caram. in Reg. S. Ben. n. 1050.

2. Sed non est audiendus; debet enim is fateri, se contemplatum esse iuuenem, vel foeminam, vel bestiam, &c. Ratio est, quia relictis his tribus à Caramuele consideratis, cum ipsemet loquatur hic de actu practico, qua nimirum ratione Ioannes peccaverit, & confiteri Sacramentaliter debeat, videndum est, quid fuerit in ipsa praxi. In ipsa autem praxi Ioannes peccavit peculiari illo peccato cogitato; id quod probatur, quia ut superius b. vidimus, ea speculativa contemplatio serid & sine ullo fine, seu licita commoditate suscepta, &

Dddd

propter

propter meram ipsam speculativam delectationem assumpta, per sympathiam evocat commotiones spirituum, immo & consensum voluntatis in illud idem objectum, quod speculative præterit contemplari: si ergo Ioannes consensit, quod facillimè fit, jam peccavit voluntate in aliud peccatum, præter ipsam molliem; si non consensit, se certè posuit in aperto & proximo periculo taliter peccandi; immo illud periculum cōsulto amplexus est, quod esse peccatū ejusdē speciei cum eo, ad quod vergit ipsum periculum, scimus omnes: ergo necessariò id tamquam novum peccatum aperiendum est. Quare etiam si tamquam dexterrimus sagittarius in ipsam solam speculativam contemplationem de pulchro, v. g. juvene collimaverit, quandoquidem seridè propter meram delectationem speculativam id fecit, multo magis, quia ideo sic contemplatus est, ut majorem delectationē in molliē sentiret, non potest effugere, quin evidens proximumque pericu-

lum subierit consentiendi in ipsum juvenem; relege, quæ modo c. 1. num. 13. dixi, maximum signum esse affectus pravi, magis velle in rebus objectis speculari, quàm in alijs.

b *sup. c. 1. n. 8.*

Conjugem cogitare alias pulchras feminas, quò se ad actum conjugalem excitet, concessit solum speculative Sanchez; nam pro praxi deinde addit, id esse valde dissuadendum, & tamen in hoc casu finis est bonus, nempe actus conjugalis, & cogitatio illa non assumitur, ut magis, quam vis in actu licito conjugali, delectetur; certè finis bonus, immò & commodus, ut supra innui, sicuti etiam delectatio casta de propria conjugē, distrahit voluntatem à consensu illicito in alias personas cogitatas; at in casu, de quo loquitur Caramuel, omnia indicant periculum evidentissimum, in pravam consensum objecti cogitati.

c *Sanch. lib. 9. de matr. d. 17. n. 6. quem nos attulimus sup. li. 7. c. 3. §. 5. n. 13.*

Finis Libri Decimi, ac totius operis secundæ partis.

LAVS DEO, BEATISSIMÆ
VIRGINI, AC B. ALOYSIO.

INDEX